

(16/12/2017 - Ομιλία Προέδρου Αρείου Πάγου Βασιλείου Πέππα στη γενική συνέλευση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί,

Η δυναμική και η αίγλη μιας συλλογικής οργάνωσης δεν στηρίζεται μόνο στο άθροισμα των αγώνων της και στο μέγεθος των επιτυχιών της, αλλά και στο βαθμό της συλλογικής αυτογνωσίας της. Σταθμός αυτογνωσίας ήταν και είναι η ετήσια γενική συνέλευση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων. Μέσα από την κριτική, την αυτοκριτική, τον επαναπροσανατολισμό θα στοχευθεί το μέλλον. Ήταν, όμως, πάντοτε και συνεχίζει να είναι και κάτι άλλο, μία συνάντηση προσώπων που συμπορεύονται ευρισκόμενοι κάτω από κοινή σκέπη προβλημάτων, ατενίζοντας τον ίδιο ορίζοντα προσδοκιών. Το καράβι της Δικαιοσύνης πάντοτε σε δύσκολους καιρούς ταξίδευε, ποικίλα, διαφορετικά κάθε εποχή προβλήματα το κλυδώνιζαν, άλλα εύρισκαν τη λύση τους, άλλα βρισκόντουσαν στο δρόμο της επίλυσης, ενώ και καινούρια εμφανιζόντουσαν. Στρέφω με σεβασμό τη σκέψη μου στους συναδέλφους που τα επόμενα μετά τη μεταπολίτευση χρόνια επαναδραστηριοποίησαν την Ένωση, σε όσους διαχρονικά τη στελέχωσαν, τη δυνάμωσαν, τη μαζικοποίησαν και της έδωσαν κύρος. Μα πιο πολύ στρέφω τη σκέψη μου σ' εκείνους που απήλθαν όχι μόνο από το Δικαστικό Σώμα, αλλά και από τη ζωή.

Η όχι μόνον οικονομική, αλλά ηθική και κοινωνική κρίση που εισέβαλε στο σώμα της κοινωνίας μας από χρόνια, δημιούργησε πληθώρα δικών που έχουν κατακλίσει τα δικαστήριά μας και ανέδειξε άλλη μια φορά, ως διαχρονικό, δυσεπίλυτο πρόβλημα της ελληνικής Δικαιοσύνης το συνεχώς σωρευόμενο φόρτος εργασίας που δεν είναι αμέτοχος της εμφανιζόμενης αναποτελεσματικότητάς της. Επιχειρείται η αντιμετώπισή του, κατά καιρούς, με διαδοχικές νομοθετικές μεταβολές, κυρίως, δικονομικές, αναγκαίες, βέβαια, σε σχέση με την κάθε φορά προηγούμενη κατάσταση, αλλά που ποτέ δεν αρκούν και πάντοτε χρειάζεται και κάτι άλλο και αυτό ήταν και είναι το «κάτι παραπάνω» που καλούνται, καθ' υπέρβαση των δυνάμεών τους, να πράξουν οι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί. Και για να βάλουμε το δάκτυλο «επί των τύπων των ήλων», χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η κατάσταση στο Εφετείο Αθηνών, ένα από τα προκεχωρημένα μέτωπα της ελληνικής Δικαιοσύνης. Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τη

διοίκηση του Εφετείου, κατά το μήνα Οκτώβριο 2017, βρισκόντουσαν σε εξέλιξη, συνεχιζόμενες, μετά από διακοπές, περίπου 280 δίκες, στις οποίες περιλαμβάνονται και εκείνες με πολυάριθμους κατηγορουμένους, επομένως δε και πολυάριθμους υπερασπιστές. Υπάρχει δίκη με 104 κατηγορουμένους, άλλη με 84, άλλη με 61, άλλη με 59, άλλη με 42, άλλη με 36. Και βέβαια οι συνθέσεις των δικαστηρίων αυτών καλούνται να μοιραστούν τις ίδιες δικαστικές αίθουσες, με αποτέλεσμα να μην μπορούν οι δίκες αυτές να διεξάγονται καθημερινά, συγχρόνως. Ασφαλώς, η πρόοδος τέτοιων δικών εξαρτάται από την ικανότητα και το ρυθμό που μπορούν να επιτύχουν εκείνοι που έχουν την ευθύνη διεύθυνσης της διαδικασίας, αλλά εξαρτάται και από τη συνεργασία και κατανόηση των υπερασπιστών των κατηγορουμένων και τη μη χρησιμοποίηση δικονομικών δυνατοτήτων προς παρέλκυση της δίκης. Προσδοκούμε, ότι οι υπό κατάρτιση κώδικες (ποινικός και ποινικής δικονομίας) θα αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για την επιτάχυνση της ποινικής δίκης. Στα πλαίσια της πολιτικής δίκης χρήσιμοι εμφανίζονται για την αποσυμφόρηση οι θεσμοί της δικαστικής μεσολάβησης και της διαμεσολάβησης, με την προϋπόθεση ότι οι πολίτες θα ενημερωθούν και θα κατανοήσουν τα προτερήματα της προτίμησης αυτών των μορφών επίλυσης των διαφορών τους, όπου τούτο προβλέπεται, σε σχέση με την χρονοβόρα και ψυχοφθόρα προσφυγή στην αντιδικία. Αλλά και η ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης σε ενιαίο σύστημα θα μας βοηθήσει να γνωρίσουμε τον εαυτό μας, δηλαδή να μετρήσουμε με ασφαλή στοιχεία την απόδοσή μας, το παραγόμενο έργο μας, ώστε με βάση αυτή τη γνώση να αναζητήσουμε τις επόμενες λύσεις και να συγκρίνουμε το δικό μας έργο με εκείνο των συναδέλφων μας των άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα τελευταία χρόνια πολύς λόγος γίνεται για τη διαφθορά. Και κατά κόρο νοούνται, ως φαινόμενα διαφθοράς, οι παράνομες πληρωμές, οι μίζες, οι άνομες διαμεσολαβήσεις, οι εξαγορές συνειδήσεων, η διαπλοκή δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ασφαλώς, όλα αυτά είναι διαφθορά, αλλά διαφθορά δεν είναι μόνον αυτά. Διαφθορά είναι και ο ευτελισμός ενός κοινωνικού αγαθού μέχρις πλήρους απαξίωσής του. Διαφθορά είναι και η έκπτωση μιας κοινωνικής λειτουργίας, ώστε να εκτρέπεται από τον προορισμό της. Διαφθορά είναι και η εξοικείωση με την εξουσία, ώστε οι κάθε κατηγορίας

λειτουργοί της να την χειρίζονται, ως ιδιωτική τους υπόθεση. Διαφθορά είναι τελικά και η συνολική μετατόπιση της κοινωνίας από τις αξίες της. Και εμείς οι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί πως στεκόμαστε μέσα σε ένα τέτοιο σκηνικό; Εάν εμείς εκτραπούμε, με κάθε είδους συμπεριφορές, εάν ολιγωρήσουμε, η ανομία θα απλωθεί, το δίκαιο του ισχυρότερου εξουσιαστικά θα επιστρέψει στη ζωή των πολιτών, η κοινωνική συμβίωση θα πληγεί. Θα πληγεί, διότι οι άνθρωποι εγκατέλειψαν τον πλάνητα βίο και συγκεντρώθηκαν σε κοινωνίες, για να έχουν αλληλεγγύη, αλληλοβοήθεια και τελικά έννομη προστασία. Άραγε, μπορεί κανείς να είναι αισιόδοξος μπροστά στα ενδεχόμενα τέτοιων κινδύνων; Προσωπικά και αναφορικά με τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, ναι είμαι αισιόδοξος. Γιατί; Μα, γιατί στρέφω το βλέμμα μου στη γενική συνέλευση και ατενίζω πρόσωπα νέων δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, που με την πνοή της νεότητας, την ορμή και θέληση για δημιουργία και κατάκτηση οριζόντων, καλούνται να σηκώσουν το βαρύ φορτίο της Δικαιοσύνης τα επόμενα χρόνια. Μη σας φοβίσει το βάρος, μη σας θέλξουν τα ψευδή πετράδια του κοινωνικού βίου, μην κλείσετε τα μάτια στην ανομία. Διαθέτετε τα γνωστικά εφόδια και τη θεσμική θωράκιση, για να ασκήσετε το λειτούργημά σας με παρρησία, αλλά και με σωφροσύνη, με στιβαρότητα, αλλά και με δέος. Με δέος, διότι η απόλυτη εξουσία που ασκούμε στις ζωές και τις περιουσίες των συμπολιτών μας, δεν μας ανήκει, μας έχει δοθεί, μέσω του κοινωνικού συμβολαίου, με το Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους, για να την ασκήσουμε χάριν των πολιτών, χάριν της ειρηνικής τους συμβίωσης. Απερίσπαστοι, λοιπόν, ασκείστε το έργο σας και αποδώστε στον κάθε πολίτη αυτής της χώρας που προστρέχει σε σας, το μερίδιό του από τον άρτο της Δικαιοσύνης που δικαιούται και του αναλογεί. Σας εμπιστεύομαι, διότι σε σας παραδίδεται η σκυτάλη της Δικαιοσύνης, το όνομα και η ιστορία του Δικαστικού Σώματος.